

Det nye Testamente: Afvisning af vold og krig

5 *Ifølge Det nye Testamente, der afspejler de tidligste kristne menigheders holdning, forbød Jesus brugen af vold for at fremme sin sag (Lukas 22,35-54; Johannes 18,7-11; Mattæus 26,47-56). Kun to passager i Det Nye Testamente kan muligvis tolkes som støtte til krigsførelse. Men i den ene passage (Lukas 19,11-27) fortæller Jesus en lignelse om en konge, der udmåler en straf, og i den anden (Mattæus 10,32-39) bruges ordet 'sværd' metaforisk, om de trængsler og forfølgelser, der efter Jesu død venter de kristne. I begge passager taler Jesus altså i en form for billedsprog, og de første kristne forstod ikke disse passager som en opfordring til krig. Ydmyghed, næstekærlighed*

10 *og at vende den anden kind til var det, de første kristne læste i Jesu lære.*

Herunder er ovennævnte samt andre udsagn fra Det nye Testamente samlet. De nytestamentlige evangelier er forfattet i perioden ca. 70 - ca. 95 e.Kr. – og Paulus' breve noget før i perioden ca. 51-58 e.Kr. Det nye Testamente blev samlet omkring år 200 og gjort til kanon omkring år 400.

15

[Ifølge Mattæus-evangeliet talte Jesus i den såkaldte 'Bjergprædiken' til sine disciple og en større tilhørerskare og sagde bl.a.:]

20 *[Mattæus-evangeliet, kapitel 5:] 38. I har hørt, at der er sagt: "Øje for øje og tand for tand." 39. Men jeg siger jer, at I ikke må sætte jer til modværge mod den, der vil jer noget ondt. Men slår nogen dig på din højre kind, så vend også den anden til. [...] 43. I har hørt, at der er sagt: "Du skal elske din næste og hade din fjende." 44. Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer, 45. for at I må være jeres himmelske faders børn; for han lader sin sol stå op over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige.*

25

[Jesus opfordrede ifølge Mattæus-evangeliet sine disciple til at være udholdende og trofaste under de kommende forfølgelser af kristne, som blev beskrevet således:]

30 *[Mattæus-evangeliet, kapitel 10:] 32. Enhver, som kendes ved mig over for mennesker, vil jeg også kendes ved over for min fader, som er i himlene. 33. Men den, der fornægter mig over for mennesker, vil jeg også fornægte over for min fader, som er i himlene. 34. Tro ikke, at jeg er kommet for at bringe fred på jorden. Jeg er ikke kommet for at bringe fred, men sværd.¹ 35. Jeg er kommet for at sætte splid mellem en mand og hans far, en datter og hendes mor, en sviger-*

35 *datter og hendes svigermor, 36. og en mand får sine husfolk til fjender. 37. Den, der elsker far eller mor mere end mig, er mig ikke værd, og den, der elsker søn eller datter mere end mig, er mig ikke værd. 38. Og den, der ikke tager sit kors op og følger mig, er mig ikke værd. 39. Den, der har reddet sit liv, skal miste det, og den, der har mistet sit liv på grund af mig, skal redde*

¹ At 'sværd' her betyder 'splid' ses af det følgende vers, samt af den parallelle passage i Lukas-evangeliet (12,51-53), hvor 'sværd' ikke nævnes, men kun 'splid': "Mener I, at jeg er kommet for at bringe fred på jorden? Nej, siger jeg, ikke fred, men splid. Fra nu af vil fem i samme hus være i splid, tre mod to og to mod tre, far i splid med søn, og søn med far, mor med datter, og datter med mor, svigermor med sin svigerdatter, og svigerdatter med sin svigermor."

det. 40. Den, der tager imod jer, tager imod mig, og den, der tager imod mig, tager imod ham, som har udsendt mig.²

5 [Ifølge Mattæus-evangeliet forklarede Jesus i 'Lignelsen om ukrudtet i hveden' sine disciple, hvordan de skulle forholde sig til de ikke-troende:]

[Mattæus-evangeliet, kapitel 13:] 24. Han fortalte dem en anden lignelse:³ "Himmeriget ligner en mand, der såede god sæd i sin mark. 25. Mens folkene sov, kom hans fjende og såede ukrudt i hveden og gik sin vej. 26. Da kornet skød op og satte kerne, kom også ukrudtet frem. 10 27. Husbondens folk kom så og spurgte: 'Herre, såede du ikke god sæd i din mark? Hvor kommer da ukrudtet fra?' 28. Han svarede: 'Det har en fjende gjort.' Folkene spørger ham så: 'Vil du have, at vi skal gå ud og luge det væk?' 29. Han svarer dem: 'Nej, for når I luger ukrudtet væk, kommer I til at rykke hveden op sammen med det. 30. Lad blot begge dele gro side om side 15 indtil høsten. Ved høsttid vil jeg så sige til høstfolkene: Tag først ukrudtet fra og bind det i knipper, så det kan brændes, men saml hveden i min lade.'"

20 [Ifølge Lukas-evangeliet forklarer Jesus i 'Lignelsen om de betroede pund' sine disciple om dommedag og om Gud, der holder mennesket ansvarligt:]

[Lukas-evangeliet, kapitel 19:] 11. Mens de hørte på ham, fortalte han dem også en lignelse,⁴ fordi han var nær ved Jerusalem, og fordi de mente, at Guds rige straks ville komme til syne. 12. Han sagde: "En mand af fornem slægt rejste til et land langt borte for at blive anerkendt⁵ 25 som konge og derpå [ville han] vende tilbage. 13. Han kaldte ti af sine tjenere til sig, gav dem ti pund [denarer] og sagde: 'Arbejd med dem, indtil jeg kommer tilbage.' 14. Men hans landsmænd hadede ham, og de lod udsendinge rejse efter ham⁶ for at sige: 'Vi vil ikke have den mand til konge over os.' 15. Da han så [alligevel] vendte tilbage efter at være blevet anerkendt som konge, lod han de tjenere, som han havde givet pengene, kalde til sig for at få at vide, hvad 30 de havde tjent.⁷ 16. Den første kom frem og sagde: 'Herre, dit pund har indbragt ti pund til.' 17. Da sagde han: 'Godt, du gode tjener, du har været tro i det små, derfor skal du have myndighed over ti byer.' 18. Den anden kom og sagde: 'Herre, dit pund har givet fem pund.' 19. Og til ham sagde han: 'Du skal have fem byer under dig.' 20. Så kom den næste og sagde: 'Herre,

² Passagen advarer altså om de kommende forfølgelser, som kristne vil blive udsat pga. deres tro – samt den splid og det angiveri, der vil splitte selv familier. Se ligeledes Markus-evangeliet (13,12-13): "En bror skal udlevere sin bror til døden, og en far sit barn, og børn skal rejse sig imod forældre og få dem dømt til døden. Og I skal hades af alle på grund af mit navn. Men den, der holder ud til enden, skal frelses." 'Sværd' hentyder altså ikke til et sværd, som kristne skal anvende, men det sværd, der vil blive anvendt mod de kristne i fremtiden.

³ Lignelse (eller parabel): En kort symbolsk eller billedlig fortælling, der ved hjælp af allegorier og metaforer skal anskueliggøre en bestemt lære. Jesus benytter sig i Det nye Testamente ofte af denne fortællingsform, idet han henter eksempler fra f.eks. velkendte dagligdagsscener for at forklare Guds kærlighed, Guds kommende rige (Himmeriget), Dommedag osv.

⁴ Se note 3

⁵ Eller: "kronet"

⁶ Eller: "de sendte en delegation af sted til det andet land."

⁷ Eller: "hvad de havde fået ud af dem."

her er dit pund; jeg har haft det liggende i et tørklæde. 21. Jeg var nemlig bange for dig, fordi du er en streng mand, som tager ud, hvad du ikke har sat ind, og høster, hvad du ikke har sået.' 22. Til ham sagde han: 'Efter dine egne ord vil jeg dømmе dig, du dårlige tjener! Du vidste, at jeg er en streng mand, som tager ud, hvad jeg ikke har sat ind, og høster, hvad jeg ikke har sået. 5 23. Hvorfor anbragte du da ikke mine penge i en bank? Så kunne jeg have fået dem igen med rente, når jeg kom tilbage.' 24. Og til sine folk sagde han: 'Tag pundet fra ham og giv det til ham med de ti.' 25. – De sagde til ham: 'Herre, han har jo ti pund.' – 26. 'Jeg siger jer: Enhver, som har, til ham skal der gives, men den, der ikke har, fra ham skal selv det tages, som han har. 10 27. Men mine fjender dér, som ikke vil have mig til konge, før dem herhen og hug dem ned for mine øjne.'"⁸ 28. Efter at have sagt det gik han videre på sin vej op mod Jerusalem.

[Ifølge Lukas-evangeliet forberedte Jesus umiddelbart før sin arrestation sine disciple på, at dette skete som en del opfyldelsen af en profeti. Arrestationen skete ifølge evangelierne på ordre fra de 15 jødiske religiøse myndigheder og fandt sted i Getsemene have i Jerusalem. Lukas-evangeliet beskriver timerne op til og under arrestationen, hvor det kom til tumult mellem Jesu disciple og myndighederne, således:]

[Lukas-evangeliet, kapitel 22:] 35. Så sagde han til dem [disciplene]: "Dengang jeg udsendte jer uden pung og taske og sko, manglede I da noget?" – "Nej, ingenting," svarede de. 36. Da sagde han til dem: "Men nu skal den, der har en pung, tage den med, og ligeså tasken; og den, der ikke har et sværd, skal sælge sin kappe og købe sig et. 37. For jeg siger jer: På mig skal det skriftord opfyldes: 'Og han blev regnet blandt lovбrydere.'⁹ Og nu er jeg ved målet for det, der skal ske mig." 38. Da sagde de: "Herre, se, her er to sværd." Han svarede: "Det er nok."¹⁰ 39. Så brød han 25 op og gik, som han plejede, ud til Oliebjerget, og disciplene fulgte med. [...]

[I Getsemene have advarer Jesus disciplene om dommedag.] 47. Endnu mens han talte, kom der en skare; og han, som hed Judas, en af de tolv, gik foran, og han gik helt hen til Jesus for at kysse ham. 48. Jesus sagde til ham: "Judas, forråder du Menneskesønnen med et kys?" 49. De, som var sammen med Jesus, så, hvad der ville ske, og spurgte: "Herre, skal vi gribe til sværd?" 50. En af 30 dem slog efter ypperstepræstens tjener og huggede højre øre af ham. 51. Jesus sagde: "Lad det være nok!"¹¹ Og han rørte ved mandens øre og helbredte ham. 52. Så tog Jesus til orde og sagde til ypperstepræsterne og anførerne for tempelvagten og de ældste, som var kommet ud mod ham: "I er rykket ud med sværd og knipler, som om jeg var en røver. 53. Dag efter dag har jeg været sammen med jer på tempelpladsen, uden at I løftede en hånd imod mig; men dette er

⁸ Denne lignelse – samt den parallelle lignelse i Mattæus-evangeliet (25,14-30: 'Lignelsen om de betroede talenter') omhandler de troendes ansvar. Det, de troende har fået betroet (dvs. deres tro, Jesu lære, det gode budskab (Evangeliet), ordet osv.) skal anvendes (udbredes), mens Jesus efter sin død er i Himmelen. Ved Jesu genkomst (dommedag) holdes der dom. De troende, der ikke levede op til deres ansvar, og de ikke-troende, der afviste Jesus som frelseren, er fortabte og dømt af Gud.

⁹ Der hentydes til profeten Esajas, der siger (53,12): "han hengav sit liv til døden og blev regnet blandt lovбrydere." Sværdene skal altså sikre, at profetien går i opfyldelse og at Jesus bliver regnet som en lovбryder, forbryder eller røver. Profetiens opfyldelse understreges ligeledes i vers 52. Se ligeledes 23,32 og 23,39

¹⁰ Eller: "Så har I ikke brug for flere." De to sværd er nok til, at profetien kan gå opfyldelse – og Jesus standser brugen af dem (vers 51).

¹¹ Eller: "Hold op"

jeres time, og mørket har magten." 54. De anholdt ham og førte ham bort, hen til ypperstepræstens hus.

5 [Sammenstødet i Getsemene have beskrives i Mattæus-evangeliet således:]

[Mattæus-evangeliet, kapitel 26:] 51. Og se, en af dem, der var sammen med Jesus, greb efter sit sværd, drog det og slog efter ypperstepræstens tjener og huggede øret af ham, 52. Da siger Jesus til ham: "Stik dit sværd i skeden igen; thi alle, som griber til sværd, skal falde for sværd. 53. Eller mener du, at jeg ikke kan bede min Fader, så han med det samme sender mig mere end 10 tolv legioner engle? 54. Men hvordan skulle så de skriftord¹² gå i opfyldelse, der siger, at således skal det ske?"

15 [Samme episode beskrives i Johannes-evangeliet således:]

[Johannes-evangeliet, kapitel 18:] 10. Men Simon Peter trak et sværd, som han havde med, og slog efter ypperstepræstens tjener og huggede højre øre af ham; tjeneren hed Malkus. 11. Jesus sagde til Peter: "Stik sværdet i skeden! Skulle jeg ikke drikke det bæger, Faderen har givet 20 mig?" 12. Vagtstyrken og officeren og jødernes tempelvagter anholdt nu Jesus og bandt ham.

[Om de udfordringer og den kamp, der ventede de kristne gav apostlen Paulus bl.a. følgende formaninger:]

25

[Andet brev til korintherne, kapitel 10:] 3. Om vi end færdes i verden, fører vi dog ikke strid på verdslig vis. 4. Vore stridsvåben er nemlig ikke verdslige, men mægtige for Gud, så de kan nedbryde fæstningsværker. Med dem nedbryder vi tankebygninger 5. og alt hovmod, der rejser sig imod erkendelsen af Gud, og tager enhver mennesketanke til fange ind under lydighed mod 30 Kristus.

[Efeserbrevet, kapitel 6:] 10. I øvrigt, vær stærke i Herren og i hans mægtige styrke. 10. Ifør jer Guds fulde rustning, så I kan holde stand mod Djævelens snigløb. 12. Thi for os står kampen ikke mod kød og blod, men mod myndigheder og magter, mod verdensherskerne i dette mørke, 35 mod ondskabens åndemagter i himmelrummet. 13. Tag derfor Guds fulde rustning på, for at I kan stå imod på den onde dag, overvinde alt og bestå. 14. Så stå da fast, spænd sandhed som bælte om lænden, og ifør jer retfærdighed som brynje, 15. og tag som sko på fødderne villighed til at gå med fredens evangelium. 16. Overalt skal I løfte troens skjold, hvormed I kan slukke alle den ondes brændende pile. 17. Grib frelsens hjelm og Åndens sværd, som er Guds ord. 18. 40 Under stadig bøn og anrøbelse skal I altid bede i Ånden og holde jer vågne til det og altid være udholdende i forbøn for alle de hellige 19. – også for mig, om at jeg, når jeg åbner min mund,

¹² Der hentydes her til de gamle profeters udsagn om Messias, som de kristne tolkede som en forudsigelse af Jesu død og opstandelse.

må få ord til frimodigt at gøre evangeliets hemmelighed kendt, 20. det som jeg i lænker er sendebud for. Bed om, at jeg ved evangeliet må få frimodighed til at tale, som jeg skal.

- [Romerbrevet, kapitel 12:] 14. Velsign dem, der forfølger jer, velsign, og forband ikke. [...] 17. Gengæld ingen ondt med ondt; tænk på, hvad der er rigtigt over for alle mennesker. 18. Hold fred med alle mennesker, om det er muligt, så vidt det står til jer. 19. Tag ikke retten i egen hånd, mine kære, men giv plads for Guds vrede, for som der står skrevet: "Hævnen tilhører mig, jeg vil gengælde," siger Herren. 20. Men "hvis din fjende er sulten, så giv ham noget at spise, hvis han er tørstig, så giv ham noget at drikke; for gør du det, samler du glødende kul på hans hoved."¹³ 21. Lad dig ikke overvinde af det onde, men overvind det onde med det gode.

- Det nye Testamente. Her efter de kgl. autoriserede danske bibeloversættelser af 1948/1992 © Det Danske Bibelselskab. Alternative oversættelser citeres i noterne efter *Den nye aftale – Det nye testamente på nudansk*, udgivet af Bibelselskabet i 2007.

¹³ Citat fra *Ordsprogenes bog* (25,21-22). Meningen synes at være, at hvis man viser en fjende velvilje, vil dette få ham til at føle sig skamfuld.